

การวิจัยสร้างสรรค์ดับเพลงชุดอัปสรสรานู
บนเส้นเสียงแจ๊สผสมลีลาเสนาะ
Creative Research of The Apsornsaran
Music Serieson Jazz Merge Style

อิทธิกร คามาโช¹

Ittikorn Camacho

วันที่ส่งบทความ: 28 มีนาคม 2565, วันที่แก้ไขบทความ: 30 มิถุนายน 2565,

วันที่ตอบรับบทความ: 30 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยสร้างสรรค์นี้เป็นงานวิจัยสร้างสรรค์เชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสังคมและวัฒนธรรมอีสานใต้ในบริบทอัปสรสรานู 2) เพื่อสร้างสรรค์ “ดับเพลงชุดอัปสรสรานูบนเส้นเสียงแจ๊สผสมลีลาเสนาะ” ในรูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ศิลปินพื้นบ้านอีสานใต้ 2 คน และผู้เชี่ยวชาญดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาและผลงานสร้างสรรค์

ผลการวิจัยพบว่า สังคมและวัฒนธรรมอีสานใต้ในบริบทอัปสรสรานู ปรากฏเป็นเรื่องราวที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่า ความหมาย และวิถีชีวิต ของกลุ่มชนอีสานใต้ผ่านบทเพลงประกอบการแสดงระบำอัปสรสรานูทั้ง 5 บทเพลง ที่แสดงถึงความสง่างาม ความอ่อนหวาน และความสนุกสนาน ได้แก่ 1) เพลงแห่หอม 2) เพลงอายัยล้าแบ 3) เพลงแกวนอ 4) เพลงมังกัวลจองได 5) เพลงกัจปกา

ผลการสร้างสรรค์ดับเพลงชุดอัปสรสรานูฯ พบว่า 1) บทเพลงปรากฏโน้ตทำนองบนบันไดเสียงแบบเพนทาโทนิคทั้งเมเจอร์และไมเนอร์ 2) ญุแฉเสียงและบันไดเสียงมีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้เคเดนซ์เป็นเครื่องมือ 3) การบรรเลงกลองสก็วลมีความสัมพันธ์กับกระสวนจังหวะทำนองเพลงอย่างเด่นชัด 4) ปรากฏพื้นผิวดนตรีแบบมอโนโฟนี โพลีโฟนี

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรดนตรีศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อีเมล:

boyzygt@hotmail.com

Lecturer of Music Education Program, Sukhothai College of Dramatic Arts, BUNDIPATNASILPA INSTITUTE.

ฮอโมฟอนี 5) คีตลักษณ์และทำนองดนตรีกันตรึมเข้ากันกับดนตรีแจ๊ส ได้อย่างกลมกลืน และไพเราะ 6) นักดนตรีพื้นบ้านอีสานได้สามารถปรับตัวบรรเลงบทเพลงสร้างสรรค์ร่วมกับ นักดนตรีแจ๊สได้อย่างกลมกลืนภายใต้ข้อตกลงด้านการเทียบเสียงระบบดนตรีตะวันตกที่ผู้วิจัย กำหนดไว้

คำสำคัญ: ตับเพลง ตับเพลงชุดอ๋ปสรสรานู เส้นเสียงแจ๊ส ลีลาเสนาะ

ABSTRACT

This creative research is a qualitative research with the following objectives:

- 1) To study the society and culture of Southern Isan in the context of Apsornsaran.
- 2) To create “The Apsornsaran Music Series on Jazz Merge Style” in contemporary jazz music. The population used in this research were 2 Southern Isan Folk Artists and 2 Southern Isan folk music experts. The research instrument was a semi-structured interview form, presenting in descriptive information and creative works.

The results showed that Southern Isan society and culture in the context of Apsararan appeared as a story that shows the value, meaning and the way of life through the 5 songs for the Apsararan dance performance of the Southern Isan people which represents elegance, sweetness, and fun of the art of folk music in the south of the northeast. These songs are 1) Hae Hom 2) A Yai Lam Bae 3) Kaew Nor 4) Mong Kwon Jong Dai 5) Kajpaka.

The results of the creation of the Apsornsaran music series found that 1) The songs appear on both major and minor pentatonic scales. 2) Keys and scales are changed using cadence as a tool. 3) The Skaul drum is clearly associated with the rhythm of the melody. 4) Appears monophony, polyphony, and homophony music texture in playing and arranging. 5) The composition and melody of Kantrum harmoniously and beautifully harmonized with jazz music. 6) Southern Isan folk musicians can harmoniously play creative songs with jazz musicians under the agreement on the western music tuning systems established by the researcher.

KEYWORDS: Music series, Apsornsaran music series, Jazz harmony melodius style

บทนำ

ดนตรีพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของศิลปะทางวัฒนธรรมที่มีการสร้างสรรค์ มีพัฒนาการ และมีการผสมผสานรูปแบบทางดนตรีแบบต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และซับซ้อนเรื่องราวความเป็นไปในสังคมผ่านพิธีกรรม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านยุคสมัยจนเกิดเป็นศิลปะทางดนตรีแบบใหม่ ขณะเดียวกัน ศิลปะดนตรีพื้นบ้านแบบดั้งเดิมก็ได้สูญหายไปไหนยังคงความงดงาม และมีความสำคัญ ได้รับการอนุรักษ์ไว้เพื่อสามารถศึกษาพัฒนาการทางด้านศิลปะดนตรีพื้นบ้านได้อย่างเป็นระบบ เช่นเดียวศิลปะดนตรีพื้นบ้านแถบอีสานใต้ ที่ได้รับอิทธิพลศิลปะดนตรีจากชนชาติอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปะขอมและผสมผสานกับศิลปะดนตรีพื้นบ้าน คู่กันกับศิลปะการรำร่ายรำพื้นบ้านอีสานใต้ ดังปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับดนตรีและระบำพื้นบ้านอีสานใต้บนสิ่งก่อสร้างปราสาทขนาดใหญ่ตามโบราณสถานต่าง ๆ ซึ่งบรรดาปราสาททั้งหลายเหล่านั้นปรากฏศิลปะที่มีความโดดเด่น มีความสำคัญ และเป็นที่ยกย่องถึงเสมอ นั่นคือ ภาพประติมากรรมลอยตัว รูปเทพดา และเทวสตรี รูปวงดนตรี ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาพประติมากรรมลอยตัวรูปเทวสตรีแสดงท่าร่ายรำต่าง ๆ หลากหลายลีลา ที่เรียกว่า “นางอัปสร” (วิทยาลัยนาฏศิลป์, 2562)

ความเป็นมาของนางอัปสร หรือที่กัมพูชานิยมเรียกว่า “อัปสร” หมายถึง เหล่านางเทพอัปสรหรือเทพอัปสรสตรีที่งดงาม เป็นนักแสดงระบำในแดนสวรรค์ เหล่าเทพอัปสรเหล่านี้เกิดมาจากการกวนเกษียรสมุทร (ทะเลน้ำนม) เพื่อแสวงหาน้ำอมฤตระหว่างพวกสุระ (คือพวกเทพดา) กับพวกอสูร (คือพวกยักษ์) โดยเอานาคาศูกรีทำเป็นเชือก พกยักษ์ดึงข้างหัว ส่วนพวกเทพดาดึงข้างหางของนาค (เพชร ตุมกระวิล, 2548) นอกจากนี้ ยังปรากฏในวรรณคดีสันสกฤตที่กล่าวถึงต้นกำเนิดของนางอัปสรวามีได้มาจากแหล่งเดียวกัน บางตนเกิดจากการกวนเกษียรสมุทร บางตนเกิดจากพระพรหม และบางตนเกิดจากจิตาพระทักขะกับพระฤๅษีก็ศยปะ และลักษณะนางอัปสรตามยุคสมัย คือ สมัยพระเวท นางอัปสรเป็นปรากฏการณ์ของธรรมชาติ สมัยกบฏและปุราณะ เป็นสตรีผู้เลอเลิศในด้านความงาม นางอยู่ได้ทั้งโลกสวรรค์และโลกมนุษย์ มีความสามารถทางศิลปะ ขับร้อง และพ้อนรำ (อุไร นาฬิวันรัตน์, 2522)

เรื่องราวของนางอัปสร หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า อัปสรสราญ ได้ถูกนำมาถ่ายทอด เป็นทำรำนางอัปสร โดย เครือจิต ศรีบุญนาค อาจารย์นาฏศิลป์วิทยาลัยครูสุรินทร์ (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์) ที่ได้ศึกษาเลียนแบบรูปแบบสลักตามปราสาทต่าง ๆ ได้สร้างชุดการแสดงรำเพื่อเฉลิมฉลอง 100 ปี การฝึกหัดครูไทย วิทยาลัยครูสุรินทร์ขึ้น โดยใช้ชื่อว่า “อัปสรสราญ” และได้เลือกบทเพลงพื้นเมืองกันตรึมที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงชุดรำอัปสรสราญจำนวน 5 บทเพลง ได้แก่ 1) เพลงแห่หอม 2) เพลงอายัยลำแบ 3) เพลงแฉวนอ 4) เพลงมังกวลจองโด 5) เพลงกัจปกา (สุริยะ สอนสุระ, 2563, ออนไลน์) ซึ่งล้วนเป็นบทเพลงที่มีท่วงทำนองไพเราะ และสอดคล้องกับการรำอัปสรสราญแต่ละชุด เดิมทีเพลงกันตรึมเหล่านี้ ปรากฏอยู่บริเวณอีสานใต้มานานแล้ว

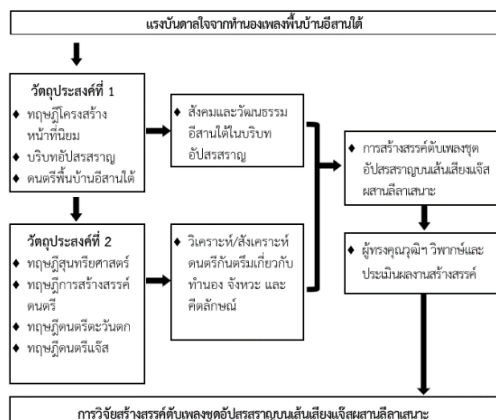
ใช้สำหรับขับประกอบการแสดงบวงสรวงเวลามีการทรงเจ้าเข้าผี ประกอบการเล่นพื้นเมืองต่าง ๆ แต่ปัจจุบันเพลงกันตรึมใช้เป็นการแสดงเพื่อความบันเทิงโดยทั่ว ๆ ไป (สำรวม ดีสม, 2564, 12 กุมภาพันธ์, สัมภาษณ์)

เพลงกันตรึมได้ถูกนำมาผสมผสานเข้ากับดนตรีประเภทต่าง ๆ ตามจินตนาการของผู้ประพันธ์และศิลปินเพลง เช่น กันตรึมร็อค กันตรึมแดนซ์ ซึ่งเป็นการเรียกขานตามประเภทดนตรีตะวันตกประเภทต่าง ๆ ที่กำลังได้รับความนิยม มาประยุกต์เข้ากับบทเพลงกันตรึม หรือการนำดนตรีกันตรึมมาใช้เป็นสีสันในดนตรีป๊อบก็เป็นที่ปรากฏให้พบเห็นทั่วไป หรือแม้แต่ดนตรีแจ๊สก็ปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม ด้วยความประทับใจในท่วงทำนองอันไพเราะจากบทเพลงกันตรึมที่บรรเลงประกอบการแสดงระบำอัปสรสราญ ทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจและแนวคิดในการนำชุดบทเพลงกันตรึมดังกล่าว เพื่อพัฒนาและสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านกันตรึมขึ้นใหม่ในรูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัยในรูปแบบที่ผู้วิจัยต้องการสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนให้เป็นที่ประจักษ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสังคมและวัฒนธรรมอีสานใต้ในบริบทอัปสรสราญ
2. เพื่อสร้างสรรค์ขับเพลงชุดอัปสรสราญบนเสียงแจ๊สผสมผสานลีลาเสนาะในรูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยสร้างสรรค์ขับเพลงชุดอัปสรสราญบนเสียงแจ๊สผสมผสานลีลาเสนาะ
ที่มา: อิทธิกร คามาโช, 2564, น.5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่ 2 ตุลาคม 2563 ถึง 31 มีนาคม 2565

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

2.1 แหล่งข้อมูลพื้นที่บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2.2 สถานที่ต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเพลง ได้แก่

- 1) จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- 2) จังหวัดสมุทรปราการ
- 3) จังหวัดสุรินทร์
- 4) จังหวัดเลย
- 5) จังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ใช้เกณฑ์คัดเลือกประชากรแบบจำเพาะเจาะจง โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้มีส่วนร่วมหรือใกล้ชิดผู้มีส่วนร่วมกับบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบระบำอัสสราญ ซึ่งสามารถให้ข้อมูลดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ที่เชื่อมโยงกับสังคมและวัฒนธรรมอีสานใต้ และสามารถอธิบายองค์ประกอบทางดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้เชิงศาสตร์ ศิลป์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างสรรค์ใช้วิธีการได้มาของกลุ่มประชากรโดยการสอบถามข้อมูลเบื้องต้น จากบุคคลที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์รู้จักคุ้นเคย ได้แก่ ผู้รู้ข้อมูลดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ที่เป็นครูและอาจารย์สอนดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ในสถานศึกษา จากการสอบถามข้อมูลดังกล่าว จึงได้มาซึ่งประชากรจำนวน 4 คน ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการให้ข้อมูลสำหรับใช้ในงานวิจัยสร้างสรรค์ และได้ลงนามยินยอมเข้าร่วมโครงการแล้ว ได้แก่ 1) นางสาวม ดิสม 2) นายโหมสิต ดิสม 3) นายอดิศร ชมดี 4) พระครูปลัดวิสันต์ สิริปญโญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีจำนวน 3 คน และได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ เอกสาร วารสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

2.1 ผู้วิจัยสร้างสรรค์รวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ผู้วิจัยออกแบบไว้ โดยการลงพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เพื่อเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2.2 การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ โดยสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย ในประเด็นปลีกย่อยที่ผู้วิจัยต้องการทราบเพื่อเสริมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ

2.3 การบันทึกภาพและเสียง ด้วยโทรศัพท์มือถือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม มาวิเคราะห์เป็นประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนดไว้

2. วิเคราะห์ข้อมูลบทเพลงประกอบบรรำบาศุดอัปสรสรณัญทั้ง 5 บทเพลง โดยใช้ทฤษฎีดนตรีตะวันตกและทฤษฎีดนตรีแจ๊ส เพื่อเตรียมข้อมูลที่ได้สำหรับการสร้างสรรค์บทเพลง ดับเพลงชุดอัปสรสรณัญบนเส้นเสียงแจ๊สผสมสานลิลาเสนาะ

การสร้างสรรค

1. ผู้วิจัยสร้างสรรคนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อสร้างสรรคดับเพลงชุดอัปสรสรณัญบนเส้นเสียงแจ๊สผสมสานลิลาเสนาะ โดยใช้บทเพลงจากชุดเพลงอัปสรสรณัญทั้งหมด 5 บทเพลง ได้แก่ 1) เพลงแห่หอม 2) เพลงอายัยลำแบ 3) เพลงแกว่นอ 4) เพลงมวงกั่วลจองได 5) เพลงกัจปากา

2. ขึ้นสร้างสรรคดับเพลงชุดอัปสรสรณัญบนเส้นเสียงแจ๊สผสมสานลิลาเสนาะ

2.1 สร้างสรรคดับเพลงชุดอัปสรสรณัญบนเส้นเสียงแจ๊สผสมสานลิลาเสนาะ โดยใช้ทฤษฎีดนตรีแจ๊สตีความชุดเพลงอัปสรสรณัญ 5 บทเพลง ในรูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัย

2.2 ใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมทำเพลงเพื่อสร้างตัวอย่างบทเพลงงานวิจัยสร้างสรรคดับเพลงชุดอัปสรสรณัญบนเส้นเสียงแจ๊สผสมสานลิลาเสนาะ (Demo)

3. กรอบการสร้างสรรคผลงาน

3.1 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรคผลงาน

เพื่อนำชุดบทเพลงรูปแบบดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ที่เรียกว่า “กันตรึม” ที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงระบำอัปสรสรณัญ มาทำการร้อยเรียงเข้ากับตะวันตกในรูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัย

3.2 ขอบเขตการสร้างสรรคผลงาน โดยกำหนดขอบเขตการสร้างสรรคผลงาน ให้มีลักษณะเป็นผลงานสร้างสรรคด้านดุริยางคศิลป์สากลในรูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัย

3.3 โครงสร้างการสร้างสรรค โดยกำหนดขอบเขตการสร้างสรรคผลงานโดยยึดหลักหลักทฤษฎีดนตรีตะวันตกและดนตรีแจ๊ส โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ทำนองเพลงจากชุดเพลงบรรเลงประกอบระบำอัปสรสรณัญ 5 บทเพลง

2) กำหนดจังหวะแต่ละบทเพลง

3) กำหนดลักษณะของวงดนตรี ด้วยรูปแบบวงดนตรีแจ๊สร่วมสมัยขนาดเล็ก ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1) กลุ่มเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ ได้แก่ ซอกันตรึม และ กลองสก็่ว

3.2) กลุ่มเครื่องดนตรีสากลที่เป็นเครื่องดนตรีอะคูสติค ได้แก่ 1) กลองชุด 2) ดับเบิลเบส 3) เปียโน 4) กีตาร์ 5) เครื่องกระทบ และเครื่องดนตรี กิ่งอะคูสติค ได้แก่ กีตาร์ Semi-Hollow

4) ผู้วิจัยสร้างสรรค์จะกำหนดคีตลักษณ์ตามหลักทฤษฎีดนตรีตะวันตก

4. วิธีการสร้างสรรค์บทเพลงแจ๊สร่วมสมัย

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ศึกษาบทเพลงพื้นบ้านอีสานใต้ได้นำข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์บริบทของบทเพลงแต่ละบทเพลง จากนั้นจึงนำมาสังเคราะห์เพื่อตีความทางดนตรี ในส่วนของทำนอง จังหวะ คีตลักษณ์ ตามหลักทฤษฎีดนตรีตะวันตกและทฤษฎีดนตรีแจ๊ส จากนั้นจึงกำหนดรูปแบบสร้างสรรค์ การเรียบเรียงเสียงประสาน โดยร้อยเรียงทั้ง 5 บทเพลงเข้าด้วยกันในลักษณะดับเพลงชุดบรรเลงต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปอภิปรายผล งานวิจัยสร้างสรรค์ดับเพลงชุดอัปสรรสาณบนเส้นเสียงแจ๊สผสานลีลาเสนาะ โดยยึดเอกสาร งานวิจัย ข้อมูล แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในบทที่ 2 เป็นเกณฑ์การอภิปราย และเสนอแนะข้อคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ขึ้นนี้

ผู้สร้างสรรค์แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีจำนวน 3 คน ทำการประเมินผลงานวิจัยสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีเกณฑ์คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ คือ เป็นนักวิชาการ และมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์และเชี่ยวชาญดนตรีสากล

การวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้กำหนดลักษณะการนำเสนอการเผยแพร่ข้อมูลไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบเอกสารทางวิชาการ

การเผยแพร่ข้อมูลการวิจัยสร้างสรรค์ในรูปแบบวิชาการ นำเสนอโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยสร้างสรรค์ที่ได้กำหนดไว้

2. การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ทำการสร้างสื่อบันทึกเสียงผลงานสร้างสรรค์ ดับเพลงชุดอัปสรรสาณบนเส้นเสียงแจ๊สผสานลีลาเสนาะ และนำเสนองานวิจัยสร้างสรรค์ในรูปแบบแผ่นซีดี และเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ต่อสาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ รูปเล่มงานวิจัยสร้างสรรค์ บทความวิจัยสร้างสรรค์ แผ่นซีดี และ สื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ

1. สังคมและวัฒนธรรมอีสานใต้ในบริบทอีสาน

สังคมและวัฒนธรรมอีสานใต้ในบริบทอีสาน ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านบทเพลงชุดอีสานที่ถูกลีลาประกอบประเภทรำบ่อการแสดงระบำชุดอีสานที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงในงาน 100 ปี การฝึกหัดครูไทย ประกอบการแสดงระบำ 5 ชุด โดยใช้ทำรำที่ผสมผสานทำรำพื้นบ้านเข้ากับทำรำแบบราชสำนัก และเลือกเพลงที่ให้อารมณ์แสดงถึงความสง่างาม ความอ่อนหวาน และความสนุกสนาน มาบรรเลงประกอบเสียงร้องภาษาเขมร ประกอบการแสดงระบำ 5 บทเพลง ได้แก่

1.1 เพลงแห่หอม เป็นเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบการรำตั้งแถวเพื่อใช้ในการรำขบวนแห่ มีทำนองเพลงที่เป็นมงคล เหมาะกับการตั้งขบวนแห่อันงดงามตระการตาและมีความยิ่งใหญ่

1.2 เพลงอายุลำแบ เป็นเพลงที่มาจากการเล่นอายุลำ เหมาะแก่การรำไอ้จ๊วนกายและเป็นการรำให้พรทั้ง 4 ทิศ

1.3 เพลงแวนอ เป็นเพลงที่มีความหมายสำหรับการกราบไหว้บูชาครูที่นำทำนองเก่าแก่ คือเพลงเคมาแมมาใช้

1.4 เพลงมังกวลงจอนโต มีความหมายเกี่ยวกับความเป็นมงคลลักษณะต้อนรับสู่ขวัญแก่แขกผู้มาเยือน เป็นการบรรเลงประกอบการฟ้อนรำในพิธีบายศรีสู่ขวัญ

1.5 เพลงกัจจก เป็นเพลงบรรเลงประกอบการแสดงระบำชาปदानที่ใช้แสดงต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองและในโอกาสอวยพรต่าง ๆ ระบำชาปदानใช้ผู้แสดงเป็นหญิงล้วน มีอุปกรณ์ประกอบคือ พานดอกไม้ ไม้ไผ่ยาวพรในตอนสุดท้ายเมื่อรำเสร็จ ใช้แสดงเป็นการอวยพร เมื่อตอนจะจบหรือจะปิดการแสดง

บทเพลงแต่ละเพลงใน 5 บทเพลง ล้วนมีบทบาทและความสำคัญปรากฏอยู่ในวัฒนธรรมชนบทอีสาน ประเพณี ของสังคมอีสานใต้ซึ่งหมายถึงนามเรียกขาน กลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ รวมถึงจังหวัดนครราชสีมาบางส่วนที่มีพื้นที่ติดกับ 3 จังหวัดดังกล่าว ถ่ายทอดผ่านศิลปะการแสดงพื้นบ้านทั้งการรำและบรรเลงดนตรีกันตรึมที่ได้รับอิทธิพลและสืบทอดมาจากเขมร ได้แก่ ลิเกเขมร กันตรึม อายุลำ และการละเล่นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอีสานใต้เอง ได้แก่ เรือมอันเร กโน้งดังตอง เรือมตรด เป็นต้น สังคมอีสานใต้ประกอบด้วยกลุ่มชนหลายเชื้อสาย พบมากที่สุดคือกลุ่มชนเชื้อสายเผ่ามอญ-เขมร เรียกว่า “เขมรเลอ” แปลว่า “เขมรตอนบน” หรือ “เขมรเหนือ” รองลงมาคือกลุ่มชนเชื้อสายส่วย กูย ฯลฯ เป็นสังคมที่มีความผูกพันกับธรรมชาติลักษณะสังคมเกษตรกรรม ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และอาชีพที่สืบเนื่องจากการทำเกษตรกรรมต่าง ๆ เช่น การทอผ้าไหม เลี้ยงช้าง ด้านความเชื่อ สังคมอีสานใต้มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างศาสนาพุทธกับการนับถือผี เนื่องจากการแสดงความเคารพบูชาพระภิกษุสงฆ์และพระพุทธรูปขณะเดียวกันก็มีพิธีเซ่นไหว้ผีบรรพบุรุษด้วยเช่นกัน

2. การสร้างสรรค์ดับเพลงชุดอัปสรรสาณบนเส้นเสียงแจ๊สสถานลีสานะ

1. เพลงแห่หอม

1.1 คีตลักษณ์ กำหนดคีตลักษณ์แบบตริบท ABA ความเร็วเพลง (Tempo) 132 ความยาวบทเพลง 6.50 นาที

1.2 ทำนองเพลง กำหนดทำนองท่อน Verse บนบันไดเสียง C ไมเนอร์ จำนวน 16 ห้อง กำหนดอัตราจังหวะ 3/4 ท่อน Chorus บนบันไดเสียง F เมเจอร์ จำนวน 8 ห้อง กำหนดอัตราจังหวะ 4/4

1.3 จังหวะกลอง กำหนดรูปแบบจังหวะสวิงแจ๊สสำหรับกลองชุด 2 รูปแบบ สำหรับใช้บรรเลงท่อน A อัตราจังหวะสวิง 3/4 และท่อน B อัตราจังหวะสวิง 4/4 กำหนดจังหวะกลองสก็วล์ 1 รูปแบบ

1.4 ท่อน Introduction กำหนดขอบเขตการบรรเลง Improvisation บนของคอร์ด Cm

1.5 ท่อน Verse กำหนดเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 กุญแจประจำหลัก C ไมเนอร์ ท่อน A1 เคลื่อนคอร์ดแบบ i – ii – V – i ประกอบด้วยคอร์ด Cm7 – Dm7b5 – G7^(alt) – Cm7 ท่อน A2 ต่างจากท่อน A1 เล็กน้อย โดยเคลื่อนคอร์ดแบบ i – vi – bV7^(alt) – i ประกอบด้วยคอร์ด Cm7 – Am11 – D7/Ab – Cm7

1.6 ท่อน Chorus เปลี่ยนกุญแจเสียงเป็น F เมเจอร์ บันไดเสียง F เมเจอร์ และเปลี่ยนอัตราจังหวะเป็น 4/4 กำหนดการเคลื่อนคอร์ด ท่อน B ประโยค b1 แบบ I – bV/I – ii – V – I ประกอบด้วยคอร์ด F^{6/9} – Eb11 – Ab^{6/9} – Gm7 – C11 – Fmaj7 และประโยค b2 เคลื่อนคอร์ดแบบ I – bV/I – I – ii/i – V/i – I ประกอบด้วยคอร์ด F6/9 Eb11 – Ab6/9 – Am11 – D7/Ab – Cm7

1.7 ท่อน Solo กำหนดท่อน Solo บรรเลงแบบ Improvisation บนการเคลื่อนคอร์ด และกุญแจเสียงแบบเดียวกับท่อนบรรเลงทำนองทั้งหมด ได้แก่ ท่อน Verse – Chorus – Verse

1.8 ท่อน Outro กำหนดให้นักดนตรีบรรเลงทำนองและจังหวะรูปแบบดนตรีกันตรึมด้วยซอตรัว ปี่อ้อ และกลองสก็วล์ บนอัตราจังหวะ 2/4 บันไดเสียง C# ไมเนอร์เพนทาโทนิกบนท่อน A ประโยค a1 และ a2 และเปลี่ยนบันไดเสียงเป็น F# เมเจอร์ บนท่อน B ประโยค b1 และ b2

2. เพลงอายุลำแบ

2.1 คีตลักษณ์ กำหนดคีตลักษณ์แบบทวิบท AB ประกอบด้วยท่อน Verse ท่อน Link และท่อน Chorus ความเร็วเพลง 72 ความยาวบทเพลง 3.33 นาที

2.2 ทำนองเพลง กำหนดทำนองเพลงอายุลำแบบนบันไดเสียง F เมเจอร์ เพนทาโทนิก กำหนดอัตราจังหวะ 2/4 ท่อน Verse จำนวน 8 ห้อง ท่อน Chorus เปลี่ยนบันไดเสียงเป็น C เมเจอร์ไมเนอร์ จำนวน 8 ห้อง

2.3 จังหวะกลอง กำหนดจังหวะกลองชุด 4 รูปแบบ บทก่อน Intro ก่อน Verse ก่อน Chorus และก่อน Outro ก่อนละ 1 รูปแบบ กำหนดจังหวะกลองสก็วล์ 1 รูปแบบ

2.4 ก่อน Introduction กำหนดแนวคิดก่อน Introduction โดยกำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบ Pedal Point ด้วยคอร์ด Fadd13 และคอร์ด G/F และบรรเลงด้วย 1) กีตาร์ 1 เริ่มบรรเลงแบบเกาคอร์ด 2) กีตาร์ Solo บรรเลง Improvisation 3) เปียโน บรรเลงรับกับกีตาร์ Solo และ 6) ดับเบิลเบสบรรเลงด้วยคันชักสาย

2.5 ก่อน Verse กำหนดทำนองบันไดเสียง F เมเจอร์ เพนทาทอนิก กุญแจเสียง F เมเจอร์ กำหนดคอร์ดเคลื่อนที่แบบ Pedal point I – II ประกอบด้วยคอร์ด Fadd13 – G/F

2.6 ก่อน Link และก่อน Chorus กำหนดก่อน Link บนบันไดเสียง F เมเจอร์ บรรเลงทำนองลักษณะประโยคสั้น 2 ประโยค ๆ ละ 4 ห้อง เชื่อมทำนองระหว่างก่อน Verse กับก่อน Chorus และก่อน Chorus เปลี่ยนกุญแจเสียงเป็น C ไมเนอร์ บันไดเสียง C เนเจอร์ลไมเนอร์

2.7 ก่อน Solo กำหนดให้กีตาร์ 2 บรรเลง Improvisation บนบันไดเสียง F เมเจอร์ กีตาร์ 1 บรรเลงสอดรับด้วยทำนองวลีสั้น 2 ห้อง กีตาร์ 3 บรรเลงสนับสนุนด้วยคอร์ด Fmaj7^(#11) และคอร์ด G/F ลักษณะสับคอร์ดเป็นชุดวลีจังหวะชุดละ 4 ห้อง และกีตาร์ 4 บรรเลงคอร์ดสอดรับกับกีตาร์ 3 ด้วยวลีจังหวะชุดละ 2 ห้อง

2.8 ก่อน Outro กำหนด รูปแบบบรรเลงก่อน Outro ชุดที่ 1 ด้วยคอร์ด Fmaj7^(#11) และ G/F โดยบรรเลงแบบอัตราทบความเร็ว 1 เท่าตัว บนอัตราจังหวะ 2/4 (Double Time) ก่อน Outro ชุดที่ 2 กลองสก็วล์บรรเลงจังหวะพร้อมวง ขณะที่กีตาร์ 2 บรรเลง Improvisation บนอัตราจังหวะ 2/4 ปกติ บนคอร์ด Fmaj7^(#11) และจบเพลงด้วยคอร์ด Fmaj13^(sus4)

3. เพลงแวนอ

3.1 คีตลักษณ์ กำหนดอัตลักษณ์แบบทวิบท AB ที่มีก่อน Link เชื่อมระหว่างก่อน Verse (A) และก่อน Chorus (B) กำหนดอัตราจังหวะ 2/4 ความเร็วเพลง 96 ความยาวบทเพลง 1.40 นาที

3.2 ทำนองเพลง กำหนดทำนองเพลงบนก่อน Verse จำนวน 8 ห้อง ก่อน Link จำนวน 4 ห้อง และก่อน Chorus จำนวน 8 ห้อง บนบันไดเสียง B เมเจอร์ เพนทาทอนิก กุญแจเสียง B เมเจอร์

3.3 กำหนดจังหวะกลองชุด 4 รูปแบบ บทก่อน Verse/ A1 ก่อน Link1/ Chorus1 และก่อน Verse/ A2 ก่อน Link2/ ก่อน Chorus2 และก่อน Outro ก่อนละ 1 รูปแบบ กำหนดจังหวะกลองสก็วล์บรรเลงรูปแบบจังหวะ 1 รูปแบบ

3.4 ท่อน Introduction กำหนดแนวคิดท่อน Introduction เพลงแกวอนอ โดยกีตาร์ 1 บรรเลงชุดโน้ตวลีสั้น (Riff) 2 วลี บนคอร์ด B และกำหนดให้เบสบรรเลงแบบ Improvisation ด้วยวลีสั้น

3.5 ท่อน Verse กำหนดทำนองบนบันไดเสียง B เมเจอร์ เพนทาทอนิก กุญแจเสียง B เมเจอร์ บนคอร์ด Badd9 นำเข้าสู่บทเพลงด้วยการบรรเลงโน้ตทำนองแบบนำสู่จังหวะ (Pick up note) เข้าสู่ ท่อน A1 กำหนดให้กลองสก็วอลบรรเลงรูปแบบจังหวะ และกลองชุดบรรเลง แฉ (Cymbal) สอดแทรก เป็นระยะ ท่อน Verses2/ A2 เหมือนท่อน Verse1 เปลี่ยนจังหวะ เป็นรูปแบบจังหวะแซมบ้า

3.6 ท่อน Link1 กำหนดโน้ตทำนองลักษณะประโยคสั้น 2 ประโยค ความยาวประโยคละ 2 ห้อง บนบันไดเสียง B เมเจอร์ แบบซีเควนซ์ที่มีรูปแบบจังหวะทำนองประโยคเหมือนกัน แต่แปรโน้ตทำนอง (Variation) ท้ายประโยคต่างกัน กำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบ I – IV ประกอบด้วยคอร์ด A^{6/9} - D9 ท่อน Link2 กำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบเดียวกับท่อน pre-Chorus 1 แต่เปลี่ยนจังหวะเป็นรูปแบบจังหวะแซมบ้า

3.7 ท่อน Chorus กำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบ bVII – bIII – II – V – I ประกอบด้วยคอร์ด A6/9 - D9 - C#9 - F#13 - B

3.8 ท่อน Outro กำหนดให้กีตาร์ 1 บรรเลงชุดวลีโน้ตสั้น 2 วลี แบบเดียวกับ ท่อน Introduction กำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบสแลชคอร์ด (Slash Chord) ประกอบด้วยคอร์ด Badd9 – Badd9/A – Badd9/G# – Badd9/F# และเบสบรรเลงแบบ Improvisation ด้วยวลีสั้นลักษณะทำนองเพลง

4. เพลงมังกีวอลองได

4.1 คีตลักษณ์ กำหนดคีตลักษณ์แบบเอกบท A ประโยค a1 จำนวน 4 ห้อง ประโยค a2 จำนวน 3 ห้อง ประโยค b1/ b2 ประโยคละ 4 ห้อง บนบันไดเสียง Eb เมเจอร์ เพนทาทอนิก กุญแจเสียง Eb เมเจอร์ กำหนดอัตราจังหวะ 2/4 และกำหนดท่อน Interlude บนกุญแจเสียง A อัตราจังหวะ 7/8 ความยาวบทเพลง 1.20 นาทีความเร็วเพลง 72

4.2 ทำนองเพลง กำหนดทำนองแบบซีเควนซ์ 2 ประโยค บนบันไดเสียง Eb เมเจอร์ ประโยค a1/ a2 โน้ตทำนองเหมือนกันทั้ง 2 ประโยค ประโยค b1/ b2 โน้ตทำนองเหมือนกันทั้ง 2 ประโยค ประโยค

4.3 จังหวะกลอง กำหนดจังหวะกลองชุด 3 รูปแบบ บนประโยค a1, a2, b1, b2 1 รูปแบบท่อน Interlude 1 รูปแบบ และ ท่อน Outro 1 รูปแบบ กำหนดจังหวะกลองสก็วอลบรรเลงบนประโยค a1, a2, b1, b2

4.4 ท่อน Interlude กำหนดอัตราจังหวะ 7/8 กำหนดการเคลื่อนคอร์ด 2 รูปแบบ ดังนี้

4.4.1 กำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบ I – iii บนกุญแจเสียง A เมเจอร์ ประกอบด้วยคอร์ด Amaj7#11 – C#add9 (no 3rd)

4.4.2 กำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบ IV – V - i บนกุญแจเสียง Eb ไมเนอร์ ประกอบด้วยคอร์ด G#sus4 – Bb11 – Ebm^(add9) (no 3rd)

4.5 ประโยค a1/ a 2 และ ประโยค b1/ b2 กำหนดทำนองบรรเลงร่วมกับกลองสก็วล์และเบสบรรเลง.โดยใช้แนวคิดการบรรเลงบนคอร์ด Ebm บันไดเสียง Eb ไมเนอร์ เพนทาทอนิก

5. เพลงกัจปกา

5.1 คีตลักษณ์ กำหนดคีตลักษณ์แบบวิทบท AB บรรเลงทำนองเพลงบนท่อน Verse และท่อน Chorus กำหนดอัตราจังหวะ 2/2 ความเร็วบทเพลง 69 บรรเลงแบบความเร็วทบ 1 เท่าตัว (Double time) ความยาวบทเพลง 1.04 นาที

5.2 ทำนองเพลง กำหนดทำนองเพลงบนบันไดเสียง Eb เมเจอร์เพนทาทอนิก กุญแจเสียง Eb เมเจอร์ ท่อน Verse กำหนดทำนอง 2 ประโยค ประกอบด้วยประโยค a1/ a2 ๓ ๔ ห้อง โน้ตทำนองเหมือนกันทั้ง 2 ประโยค ท่อน Chorus กำหนดทำนอง 1 ประโยคแบบซีควเन्ซ์ และท่อน Chorus กำหนดทำนอง 2 ประโยค ประกอบด้วยประโยค b1/ b2 ประโยคละ 4 ห้อง โน้ตทำนองเหมือนกันทั้ง 2 ประโยค

5.3 จังหวะกลอง กำหนดจังหวะกลองชุด 3 รูปแบบ บนท่อน Overture/ ท่อน Outro 1 ท่อน Verse 1 และท่อน Solo ท่อนละ 1 รูปแบบ กำหนดรูปแบบจังหวะกลอง สก็วล์เพลงกัจปกา 1 รูปแบบ

5.4 ท่อน Overture (โหมโรง) กำหนดแนวคิดโดยบรรเลงลักษณะโหมโรงความยาว 4 ห้อง บนคอร์ด V ได้แก่คอร์ด Bb11

5.5 ท่อน Introduction กำหนดให้กีตาร์บรรเลงสับคอร์ดร่วมกับเบสบรรเลงโน้ตพื้นต้นเป็นหลัก โดยกำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบ I – vi – ii – V ประกอบด้วยคอร์ด Eb6 – Cm7 – Fm7 – Bb13 จำนวน 4 ชุด

5.6 ท่อน Verse กำหนดทำนองบรรเลงพร้อมวงดนตรี กำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบ I – vi – ii – V ประกอบด้วยคอร์ด Eb^{6/9} – Cm7 – Fm7 – Bb13

5.7 ท่อน Chorus กำหนดการเคลื่อนคอร์ดแบบ ii – III – V/ii – ii – V – I ประกอบด้วยคอร์ด Fm7 - คอร์ด G7^(alt) – Fm7 – Bb13 – Eb^{6/9}

5.8 ท่อน Solo กำหนดให้เปียโนและกีตาร์บรรเลง Improvisation บนชุดการเคลื่อนคอร์ดแบบเดียวกับท่อน Verse และท่อน Chorus 3.8 ท่อน Outro บรรเลงแบบเดียวกับท่อน Overture และเพิ่มท่อน Traditional โดยบรรเลงแบบดนตรีพื้นบ้านกันตรึมด้วยเครื่องดนตรีขอตรั้บรรเลงทำนองและกลองสก็วล์ บรรเลงจังหวะประกอบ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สังคมและวัฒนธรรมอีสานใต้ในบริบทอักษรสราญ

สังคมและวัฒนธรรมอีสานใต้ในบริบทอักษรสราญ คือการนำเสนอ คุณค่า ความหมายและวิถีชีวิต ของกลุ่มชนอีสานใต้ ผ่านบทเพลงประกอบการแสดงระบำอักษรสราญทั้ง 5 บทเพลง ปรากฏให้เห็นถึงการหลอมรวมวัฒนธรรมทางดนตรีที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมพื้นบ้านและวัฒนธรรมเขมรเข้าด้วยกัน เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการดำรงชีพ ขนบธรรมเนียมและประเพณี ความเชื่อเกี่ยวกับผี ความเชื่อทางศาสนา สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยมของ บรอนิสลอฟ มาลินอฟสกี (อ้างถึงใน ยศ สันตสมบัติ, 2544) เกี่ยวกับความต้องการทางด้านพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจ และหน้าที่หลักของวัฒนธรรมคือการตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์

บทเพลงทั้ง 5 บทเพลง เป็นบทเพลงที่ปรากฏในสังคมอีสานใต้มานานเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ ที่มีคุณค่าทางจิตใจและหล่อหลอม คนในสังคมให้มีความสามัคคี มีคุณธรรม ยึดมั่นในสิ่งดีงามร่วมกัน และสามารถปรับเปลี่ยนผ่าน ยุคสมัยต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่น สอดคล้องกับแนวคิดด้านวัฒนธรรมของ สุรพล สุวรรณ (2560) ในประเด็นวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากผลของกิจกรรม ซึ่งมนุษย์ได้คิดค้นขึ้นมาเพื่อนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องดีงามเหมาะสม และยังสอดคล้องแนวคิดด้านวัฒนธรรมของ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2558) ประเด็นวิถีแห่งการดำรงชีพที่มนุษย์สร้างขึ้น ระบบความรู้ ความคิด และ ความเชื่อ ที่มีการยอมรับปฏิบัติกันมา มีการอบรมและถ่ายทอดไปสู่สมาชิกรุ่นต่อมา ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพสิ่งแวดล้อมของมนุษย์

บทเพลงอักษรสราญ เป็นเพลงกันตรึมที่ถูกนำมาปรับใช้กับการแสดงระบำชุดอักษรสราญ ที่ถูกร้อยเรียงขึ้นใหม่จนได้รับความนิยมและถูกนำไปบรรเลงขับร้องครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตติยา มีเจริญ (2557) เรื่อง วงกันตรึมคณะน้ำผึ้งเมืองสุรินทร์: การปรับปรุงและบทบาทหน้าที่ ประเด็นการปรับตัวเข้ากับยุคสมัยจนเป็นที่นิยมของแฟนเพลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิจิตร เรืองเดช และคณะ (2550) เรื่อง การละเล่นกันตรึม เพลงพื้นบ้านชาวไทยเขมรในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ ประเด็นบทบาทหน้าที่ทางด้านพิธีกรรมและการประยุกต์บทบาทหน้าที่ตามยุคสมัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อร่าม มุลาสินท์และคณะ (2560) เรื่อง การศึกษาเพลงกันตรึมประยุกต์ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเขมร ประเด็นคุณค่าเพลงกันตรึมประยุกต์ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเขมรพบว่า มีบทบาททางสังคมหลายมิติและส่งผลดีต่อชุมชนด้านประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษา

2. การสร้างสรรค์บทเพลงชุดอักษรสราญบนเสียงแจ๊สผสมกลิ่นอาย

2.1 การสร้างสรรค์บทเพลงชุดอักษรสราญฯ เป็นการสร้างสรรค์ดนตรีขึ้นใหม่รูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัย ที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารความงามของดนตรีทั้งสองรูปแบบให้ผสมผสานเข้า

ด้วยกันอย่างกลมกลืน มีความไพเราะ ภายใต้การเรียบเรียงเสียงประสานที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น และสร้างความแตกต่างจากรูปแบบดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าถึงบทเพลงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์ขึ้นได้ง่ายโดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางศาสตร์ดนตรีตะวันตกและดนตรีแจ๊ส สอดคล้องกับแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ของ สงัด ภูเขทอง (2532) ประเด็นการสื่อสารความงามอยู่ที่ใจของคน หรือว่าทั้งอยู่ในใจของผู้รับรู้ และในสิ่งที่เขารับรู้ มาตรฐานสำหรับวัดความสวยงามมีหรือไม่ ถ้ามีควรจะเป็นอย่างไร

2.2 ผู้วิจัยกำหนดแนวคิดการสร้างสรรคจากองค์ประกอบการสร้างสรรคหลายมิติ สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างสรรคทางดนตรีของ เพียร์ซและวิกกินส์ (Pearce, M., Wiggins, G. 2002). ในประเด็น 1) ข้อจำกัดภายใน ได้แก่ ข้อจำกัดด้านช่วงเสียงของเครื่องดนตรีพื้นบ้าน ข้อจำกัดทางด้านบริหารจัดการด้านช่วงเวลาที่นักดนตรีสะดวกและด้านระยะเวลาที่ใช้ในการบันทึกเสียง 2) การนำเสนอหลายมิติ ได้แก่ ผู้วิจัยนำเสนอบทเพลงสร้างสรรค์ทั้ง 5 บทเพลงด้วยรูปแบบลีลาทางดนตรีที่หลากหลายต่างกันอย่างชัดเจน 3) กลยุทธ์การวิเคราะห์ ได้แก่ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลทางดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาสร้างสรรค์บทเพลงสร้างสรรค์ขึ้น 4) การรับรู้และการประพันธ์เพลง ได้แก่ ผู้วิจัยได้นำบทเพลงพื้นบ้านอีสานใต้ในส่วนของทำนอง กระสวนจังหวะ และคีตลักษณ์ มาพัฒนาขึ้นใหม่ด้วยกลไกทางการประพันธ์เพลง ประกอบด้วย การแปรกระสวนจังหวะหลายรูปแบบ และการเปลี่ยนท่วงทำนองเสียงภายในบทเพลง เพื่อสร้างความน่าสนใจแก่ผู้ฟัง 5) ความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้เปลี่ยนแปลงกลไกการประพันธ์เพลงซ้ำ ๆ กันจากบทเพลงพื้นบ้านอีสานใต้ให้เป็นรูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัยที่แตกต่างกันทั้ง 5 บทเพลง และสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างสรรคศิลป์ของ ฌองค็องตี ปิแอร์กร็ซ (2563) ประเด็นหลักมิตการสร้างสรรค และหลักวิพิธลักษณะการสร้างสรรค หลักคิดทั้งสองมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อกันระหว่างมุมมองที่มีทิศทางมุ่งไปให้เกิดมีขึ้นกับคุณลักษณะเฉพาะที่มีความหลากหลาย

2.3 ทำนองเพลงทั้ง 5 บทเพลงมีความสอดคล้องทฤษฎีดนตรีตะวันตกละทฤษฎีดนตรีแจ๊ส ดังนี้

2.3.1 ปรากฏโน้ตทำนองบนบันไดเสียงแบบเพนทาทอนิกทั้งเมเจอร์และไมเนอร์

2.3.2 ท่วงทำนองและบันไดเสียงมีการเปลี่ยนแปลงไปมาทั้งในส่วนของการทำนองเพลง และในส่วนของการเรียบเรียงเสียงประสานรูปแบบเคเดนซ์

2.3.3 การบรรเลงกลองสก็วอลเป็นการบรรเลงกระสวนจังหวะที่มีความสัมพันธ์กับกระสวนจังหวะทำนองเพลงขณะกำลังบรรเลงอย่างเด่นชัด ลักษณะล้าไปกับทำนองอย่างสอดคล้องกันตลอดทั้งบทเพลง

2.3.4 บทเพลงที่สร้างสรรค์ขึ้นนี้มีลักษณะพื้นผิวดนตรี ดังนี้

1) มอโนฟอนี ในบทเพลงแห่หอมและบทเพลงกั๊กกาท่อน Traditional

2) พอลิฟอนี ปรากฏในตอน Introduction ของบทเพลงมังกีวลจองได

3) ฮอโมฟอนี ปรากฏในตอน Verse ท่อน pre-Chorus ท่อน Chorus และท่อน Solo ของทั้ง 5 บทเพลง และปรากฏในตอน Introduction ของบทเพลงแห่หอม

2.3.5 คีตลักษณ์ของทำนองเพลงและกระสวนจังหวะดนตรีกันตรึม สามารถเข้ากันได้กับดนตรีแจ๊สได้อย่างกลมกลืน

2.4 นักดนตรีพื้นบ้านอีสานได้สามารถปรับตัวบรรเลงบทเพลงสร้างสรรค์ร่วมกับนักดนตรีแจ๊สได้อย่างกลมกลืนเนื่องจากได้ปรับปรุงเสียงให้ตรงกับมาตรฐานดนตรีสากลแล้ว และเป็นนักดนตรีที่มีความคุ้นเคยและมีความรู้ทางทฤษฎีดนตรีตะวันตกเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้วิจัยต้องบริหารจัดการกระบวนการทำวิจัยสร้างสรรค์ระหว่างสถานการณ์ไม่ปกติจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับข้อกำหนดระยะเวลาการทำวิจัยสร้างสรรค์

2. ผู้วิจัยต้องบริหารจัดการงบประมาณการสร้างสรรคผลงานเพลงให้เหมาะสม เนื่องจากค่าใช้จ่ายการสร้างสรรคผลงานเพลงโดยใช้นักดนตรีบรรเลงจริงทั้งหมดรวมถึงค่าห้องบันทึกเสียงและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบวนการนี้ค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างสรรครูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัยจากบทเพลงพื้นบ้านอีสานได้บทเพลงอื่น ๆ
2. ควรนำดนตรีพื้นบ้านในภูมิภาคอื่น ๆ มาทำวิจัยสร้างสรรครูปแบบดนตรีแจ๊สร่วมสมัยในลักษณะงานวิจัยสร้างสรรค์ชิ้นนี้
3. ควรนำดนตรีพื้นบ้านอีสานได้มาทำวิจัยสร้างสรรครูปแบบดนตรีแจ๊สบิ๊กแบนด์และรูปแบบดนตรีแจ๊สออร์เคสตรา
4. ควรนำบทเพลงสร้างสรรค์ชิ้นนี้ออกเป็นบทเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนปฏิบัติรวมวงขนาดเล็กและวงดนตรีขนาดใหญ่ สำหรับการศึกษาดนตรีทุกระดับตามความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กวี ครอบแก้ว. (2547). การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับดนตรีแจ๊สและป๊อปปูลาร์. กำแพงเพชร: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ณรงค์ชัย ปิฎกรัช. (2563). ทฤษฎีเพื่อการวิจัยและสารัตถบทดนตรี. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2543). ทฤษฎีดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 2) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เด่น อยู่ประเสริฐ. (2554). การประพันธ์ดนตรีแจ๊ส. วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เพชร ตุมกระวิล. (2548). ระบายแมร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ภูมิจิตร เรืองเดช และคณะ. (2550). การละเล่นกันตรึม เพลงพื้นบ้านชาวไทยเขมรในจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.
- ยศ สันตสมบัติ. (2556). มนุษย์กับวัฒนธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัตติยา มีเจริญ. (2557). วงกันตรึม คณะนำฝั่งสุรินทร์ : การปรับปรุงและบทบาทหน้าที่. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย. (2562). ระบายศรีสวายะ. สุโขทัย: วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย.
- วิบูลย์ ตระกูลฮั่น. (2561). ทฤษฎีดนตรีตะวันตก. กรุงเทพฯ.
- วิบูลย์ ตระกูลฮั่น. (2564). การประสานเสียงไดอะทอนิก. ปทุมธานี.
- สุรพล สุวรรณ. (2560). มรดกทางวัฒนธรรม : สำนักดนตรีไทยบ้านพาทย์โกสศ. กองส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2558). โสวัฒนธรรมอีสานในงานวิจัย. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สงัด ภูเขาทอง. (2532). การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย. กรุงเทพฯ.
- อุไร นาลิวันรัตน์. (2522). นางอัปสรในวรรณคดีสันสกฤต. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อร่าม มุลาสินทร์, เบญจวรรณ วงษาดี, และคณินันต์ ไสยโสภณ. (2560). การศึกษาเพลงกันตรึมประยุกต์ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเขมร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 19(2), 9-20.
- สมบัติ เวชกามา. (2549). ทฤษฎีดนตรีแจ๊ส. อุดรดิตถ์: โครงการตำราเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาส ฉลองสิริราชสมบัติ 60 ปี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- Pearce, M., Wiggins, A. (2002). Aspects of a Cognitive Theory of Creativity in Musical Composition. Proceedings of the ECAI'02 Workshop on Creative Systems. IUFM.

บุคลากรกรม

นายโฆษิต ตีสม. (2564, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย อธิกร คามาโช [การบันทึกเสียง].

ผู้เชี่ยวชาญดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ จังหวัดสุรินทร์.

นางสำรวม ตีสม. (2564, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย อธิกร คามาโช [การบันทึกเสียง].

ผู้เชี่ยวชาญดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ จังหวัดสุรินทร์

นายอดิศักดิ์ ชมดี. (2564, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย อธิกร คามาโช [การบันทึกเสียง].

ผู้เชี่ยวชาญดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ จังหวัดสุรินทร์.

พระครูปลัดวิสันต์ สิริปัญญา. (2564, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย อธิกร คามาโช

[การบันทึกเสียง]. ผู้เชี่ยวชาญดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์.

การศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้
แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน
ด้านอุตสาหกรรมบริการสาขาการบริการโรงแรมและที่พัก
สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

The Study of Efficiency towards English Innovation
and Guidebook Based on Communicative Approach
for Working Preparation about Hospitality Industry
Concerning Hotel and Accommodation Services in
ASEAN Community for Maehongson Community
College Students

ภัทรกมล รักสวน¹

Pattaragamol Ruksuan

วันที่ส่งบทความ: 18 กุมภาพันธ์ 2565, วันที่แก้ไขบทความ: 27 มิถุนายน 2565,

วันที่ตอบรับบทความ: 30 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก และเพื่อเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการสาขาการบริการโรงแรมและที่พักในประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน หน่วยจัดการศึกษาอำเภอแม่สะเรียง จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ดำเนินการทดลองกลุ่มเดียว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยคู่มือและนวัตกรรม ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน คู่มือประกอบการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คู่มือแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ และแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยคู่มือและนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 87.0/49.67 เนื่องจากนักศึกษามีพื้นฐานการศึกษาจากการศึกษานอกระบบ ทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษค่อนข้างน้อย ในขณะที่การอบรมมีการทำกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและ

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อีเมล patta_29@yahoo.com

Department of English, the Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat
University, E-mail patta_29@yahoo.com

การภาษาอังกฤษ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานประกอบการจริงจึงทำให้นักศึกษามีสามารถฟังและพูดภาษาอังกฤษในการทำงานในอุตสาหกรรมบริการโรงแรมและที่พัก ทักษะการฟังและการพูดจึงมีพัฒนาการมากกว่าทักษะการอ่านและการเขียน โดยจะเห็นได้จากผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) มีค่าเฉลี่ย 13.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.06 ผลการทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) มีค่าเฉลี่ย 19.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.40 โดยที่นักศึกษาร้อยละ 90 มีผลคะแนนเพิ่มขึ้น นักศึกษาร้อยละ 10 มีผลคะแนนเท่าเดิม และไม่มีนักศึกษาที่มีผลการทดสอบหลังเรียนลดลง

คำสำคัญ: คู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษ แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการสาขาการบริการโรงแรมและที่พัก นักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

ABSTRACT

The purposes of this research were to find out the efficiency of English innovation and guidebook for working preparation about hospitality industry concerning hotel and accommodation services and to increase English skills when working in hotels in ASEAN Community for Maehongson Community College students. The population was 30 students enrolled in the year 2017 at Mae Sariang Campus, Maehongson Community College. The experiment followed the one group pretest posttest design. The experimental instruments consisted of English innovation and guidebook created, including pretest, posttest, computer assisted instruction program and its guidebook, and English workbook and its guidebook. The data obtained were analyzed by mean and standard deviation. The innovation and guidebook's efficiency (E1/E2) was 87.0/49.67. This might result from their non-formal educational backgrounds. English reading and writing skills were relatively low while the training with listening, speaking activities, and hands-on learning experiences in the workplaces encouraged English listening and speaking skills. Therefore, listening and speaking skills are more developed than reading and writing skills. This could be seen from the result of pretesting with mean 13.80 and standard deviation 4.06. The posttest results had a mean of 19.86 and standard deviation of 4.40. 90% of students had increasing results. 10% of students had the same results as their pretests. There is no student had decreasing results.

KEYWORDS: English innovation and guidebook, communicative approach English innovation and guidebook communicative approach working about hospitality concerning hotel and accommodation services maehongson community college

บทนำ

ปัจจุบันอาเซียนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนไทย จากกฎบัตรอาเซียน ข้อ 34 ที่บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” “ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ” (Association of Southeast Asian Nations, ม.ป.ป.) ดังนั้นทุกคนที่อยู่ในภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งคนไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงาน การศึกษา การท่องเที่ยว และการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้กฎบัตรอาเซียนยังมีความมุ่งประสงค์ในการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีในภูมิภาคนี้อีกด้วย จึงมีการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9 เมื่อ 7 ตุลาคม 2546 ที่บาหลี อินโดนีเซีย ได้กำหนดจัดทำข้อตกลงร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) เกี่ยวกับคุณสมบัติของวิชาชีพหลัก แรงงานเชี่ยวชาญ หรือผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี และในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2555 ได้มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน (MRA on Tourism Professionals) เพื่อสนับสนุนการเคลื่อนย้ายแรงงานสำหรับ 32 ตำแหน่งงานใน 2 สาขาวิชาชีพคือ สาขาที่พักและสาขาการเดินทางการเตรียมการรองรับด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (Foreign Tourism Professional) จำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2556, อ้างถึงใน ถวัลย์ มาตจรัส และฐณมน สมชนะ, 2556) เปิดเผยผลการวิจัยโครงการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและการพัฒนากำลังคนว่า ผลการศึกษาในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า ศักยภาพและความพร้อมของไทยอยู่ในระดับ “กลาง ๆ” เมื่อเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน และในจำนวน 48 ประเทศในทวีปเอเชีย ทักษะภาษาอังกฤษของคนไทยอยู่ในอันดับที่ 43

จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า บุคลากรไทยยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา ระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น เพราะการที่แรงงานไทยมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษสูงขึ้น ไม่เพียงแต่จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับแรงงานจากชาติอาเซียนอื่นท่ามกลางการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในไทยเพิ่มขึ้นอีกด้วย

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา ค้นคว้าแนวคิดต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และพบว่า การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เป็นวิธีการที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ โดยการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นวิธีการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้โดยเฉพาอย่างยิ่ง การใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียนเป็นหลัก มีการจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ การทำความเข้าใจ การจดจำ และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้

เทลเลอร์ (Tyler, 1983 อ้างถึงใน อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ, 2555) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารคือการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับภาษาที่จะเรียน นั่นคือ การเรียนรู้ภาษาด้วยการใช้ภาษา มากกว่าการเรียนรู้ภาษาด้วยการศึกษารูปแบบของภาษา

ครัชเชน และเทอเรล (Krashen and Terrell, 1983 อ้างถึงใน โสภนา บัวศรี, 2562) เสนอว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลทางภาษาที่สามารถเข้าใจให้ได้มากที่สุด การเรียนควรมีการแก้คำผิดให้น้อยที่สุด เพื่อที่การสื่อสารจะเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง และในชั้นเรียนควรให้ผู้เรียนทำเฉพาะกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสื่อสาร ส่วนการฝึกรูปแบบภาษานั้นควรให้ผู้เรียนไปฝึกนอกชั้นเรียนจากแบบฝึกหัดที่เตรียมไว้

การจัดการอบรม หรือการจัดการเรียนการสอนจึงเน้นหลักสำคัญ คือ 1) การให้ผู้เรียนเรียนรู้ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร ผู้สอนต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษา เพื่อให้การเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน 2) การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องใช้ทักษะหลายทักษะรวมกัน ผู้เรียนควรจะได้ฝึกฝนและใช้ภาษาในภาพรวม เพราะการสอนภาษาโดยแยกเป็นส่วนๆ ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดีเท่ากับการสอนในลักษณะบูรณาการในชีวิตประจำวัน 3) ผู้เรียนต้องได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด 4) ผู้เรียนต้องฝึกการใช้ภาษามาก ๆ โดยจัดให้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ 5) ผู้เรียนต้องไม่กลัวว่าจะใช้ภาษาผิด แนวการเรียนการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) นอกจากนี้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรให้ความสำคัญในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) เป็นอันดับแรก ส่วนความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) ก็ควรคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

ในกระบวนการอบรม หรือการจัดการเรียนการสอนจึงประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในขั้นนี้ผู้สอนจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่ โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไป ขั้นตอนการปฏิบัติ (Practice) ผู้สอนจะให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่จะเพิ่งเรียนรู้ใหม่จากการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกควบคุมหรือชี้นำ (Controlled Practice/Directed Activities) โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก ไปสู่การฝึกแบบค่อย ๆ ปล่อยให้ทำเองมากขึ้น ในการฝึกนั้นผู้สอนจะเริ่มการฝึกปากเปล่า (Oral) ซึ่งเป็นการพูดแบบง่าย ๆ ก่อน จนได้รูปแบบภาษา แล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์เพื่อฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามเนื้อหาที่ต้องการ นอกจากนี้ควรมีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนควบคู่ไปด้วย แต่ไม่ควรใช้เวลามากนัก ต่อจากนั้นจึงฝึกด้วยการเขียน (Written) เพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำในการใช้ และขั้นตอนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ถือเป็นขั้นที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน นอกจากนี้การนำสื่อมาใช้ในการบวนการอบรม เช่น คู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษ ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายและรูปแบบภาษามากยิ่งขึ้น

ขวลิต แซ่ทอง (ม.ป.ป.) อธิบายว่าสื่อมีความสำคัญและสนับสนุนการเรียนการสอนเพราะ

- 1) ส่งเสริมให้คุณภาพของการเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น
- 2) เพิ่มปริมาณการเรียนรู้ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้
- 3) กระตุ้นความสนใจ สร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน
- 4) ทำให้เกิดการจำได้

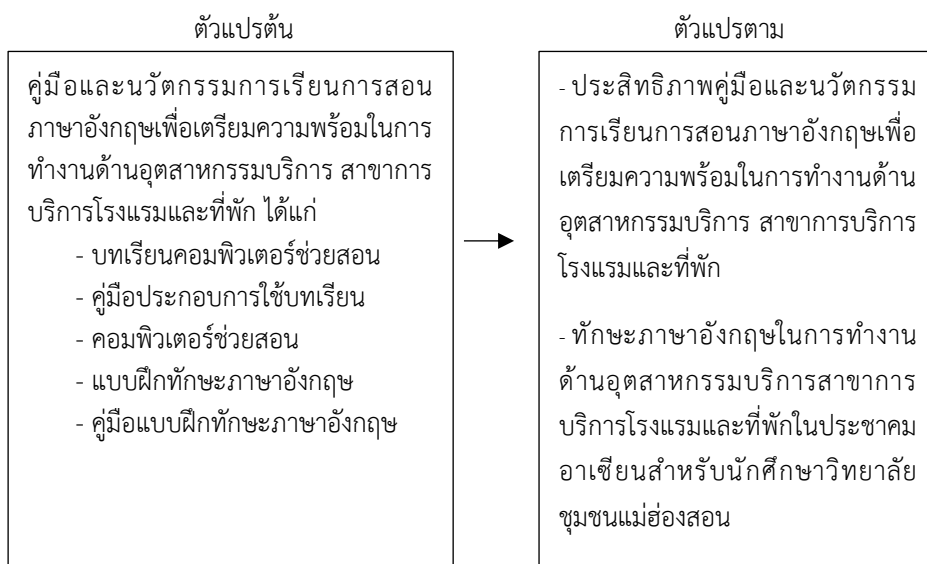
รวดเร็วยิ่งขึ้น 5) ส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหา 6) ทำให้สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้ลำบาก เช่น ทำสิ่งซับซ้อนให้ง่ายขึ้น ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ทำสิ่งเคลื่อนไหวช้าให้ดูเร็วขึ้นหรือทำสิ่งเคลื่อนไหวเร็วให้ดูช้าลง ทำสิ่งที่ใหญ่มากให้ย่อขนาดลงหรือทำสิ่งที่เล็กมากให้ขยายใหญ่ขึ้น นำอดีตมาให้ศึกษาได้ และนำสิ่งที่อยู่ไกลหรือลืบล้มมาศึกษาได้ 7) ทำให้การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น

จากแนวความคิดของการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และการนำสื่อมาใช้ในการจัดอบรมและการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาโรงแรมและที่พัก ในประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน” เพื่อเพิ่มทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก
2. เพื่อเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการสาขาการบริการโรงแรมและที่พักในประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอนจำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งเป็นนักศึกษาทั้งหมดของวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน หน่วยจัดการศึกษาอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งผู้เรียนเป็นประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง ส่วนใหญ่ผู้เรียนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ กะเหรี่ยง ลีซอ ไทใหญ่ และลัวะ มีพื้นฐานความรู้จากการศึกษานอกระบบ และขาดความต่อเนื่องทางการศึกษา เนื่องจากต้องช่วยเหลือครอบครัวประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ทำให้ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษค่อนข้างน้อย

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเนื้อหาภาษาอังกฤษด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก ประกอบด้วย 1) Making a Reservation 2) Checking-in 3) Ordering Food และ 4) Dealing with Restaurant Problems มีการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรงแรม คำศัพท์ ส่วนวน โครงสร้าง และฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรม เช่น Building Knowledge, Vocabulary, Building Language, Model Dialogue, Listening Activity, Writing Activity, Speaking Activity เน้นการฝึกใช้ภาษาโดยการจัดกิจกรรมคู่ และกิจกรรมกลุ่ม และมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานประกอบการจริง

1. ศึกษาข้อมูลแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมบริการ ในประชาคมอาเซียน ตามข้อตกลง MRAs วิชาชีพการท่องเที่ยวที่สามารถย้ายไปทำงานอย่างเสรี ในประชาคมอาเซียน แล้วจัดทำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก่อนนำไปสร้างคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษ

2. เก็บข้อมูลแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์จากผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน หน่วยจัดการศึกษาอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน อาจารย์ประจำหน่วยจัดการศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ และผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมบริการ (กระบวนกรมีส่วนร่วมของชุมชน) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3. ผลิตคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษ ได้แก่ 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 2) คู่มือประกอบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 3) แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ 4) คู่มือแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ และ 5) แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4. จัดสอนนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอนที่เข้าร่วมโครงการโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน แล้วจัดอบรมโดยใช้คู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษจำนวน 25 ชั่วโมง โดยมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานประกอบการจริง จากนั้นจัดสอนนักศึกษาโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน

5. เผยแพร่คู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษไปยังวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน (การคืนข้อมูลให้กับชุมชน) และวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล

ผลการวิจัย

การศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการสาขาการบริการโรงแรม และที่พักในประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน มีผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือและนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ 1) แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน 2) คู่มือประกอบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 4) คู่มือแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ และ 5) แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ

ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษประกอบด้วย เนื้อหาหลักจำนวน 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1) Making a Reservation 2) Checking-in 3) Ordering Food และ 4) Dealing with Restaurant Problems มีการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรงแรม คำศัพท์สำนวน โครงสร้าง และฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรม เช่น Building Knowledge, Vocabulary, Building Language, Model Dialogue, Listening Activity, Writing Activity, Speaking Activity เน้นการฝึกใช้ภาษาโดยการจัดกิจกรรมคู่ และกิจกรรมกลุ่ม และมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานประกอบการจริง ซึ่งเนื้อหา มีความสอดคล้องการประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมบริการในประชาคมอาเซียน ตามข้อตกลง MRAs วิชาชีพการท่องเที่ยวที่สามารถย้ายไปทำงานอย่างเสรีในประชาคมอาเซียน และข้อมูลประเด็นสาระสำคัญในการให้ความรู้ภาษาอังกฤษที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน อาจารย์ประจำหน่วยจัดการศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ และผู้ประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรมบริการ

ในการสร้างนวัตกรรมได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การสรุปผลคะแนนระหว่างการเรียนรู้จำนวน 4 บท และผลคะแนนหลังการเรียนรู้

รายการ	ผลการสอบระหว่างเรียน				รวม	ผลการสอบหลังเรียน
	1	2	3	4		
คะแนนเต็ม (ระบุ)	10	10	10	10	40	40
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	30	30	30	30		
คะแนนรวมทุกคน	256	259	262	269	1,044	596
คะแนนเฉลี่ย	8.52	8.62	8.72	8.95	34.80	19.87
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	85.17	86.17	87.17	89.50	87.00	49.67
E1/E2	87.00					49.67

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่จัดไว้จากการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน E1 เท่ากับ 87.0 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนการสอน) คิดเป็นอัตราส่วนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน E2 เท่ากับ 49.67 ดังนั้นค่าประสิทธิภาพของนวัตกรรม (E1/E2) เท่ากับ 87.0/49.67

2. การเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการสาขาการบริการโรงแรมและที่พักในประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน พบว่า การใช้คู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารสามารถเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการสาขาการบริการโรงแรมและที่พักในประชาคมอาเซียนของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน จากตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทดสอบจากแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน

Paired Samples Statistics					
		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	VAR00001	13.8000	30	4.06329	.74185
	VAR00002	19.8667	30	4.40793	.80478

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นค่าเฉลี่ยการทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) 13.80 และมี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.06 ค่าเฉลี่ยผลการทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) 19.86 และมี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) 4.40 จากผลการทดสอบพบว่านักศึกษาทุกคนมีผลคะแนนในการทำแบบทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการเปรียบเทียบผลการทดสอบจากแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน

Paired Samples Test									
		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	VAR00001 - VAR00002	-6.06667	4.71924	.86161	-7.82886	-4.30447	-7.041	29	.000

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นผลการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test ซึ่งค่า $t = -7.041$ $df = 29$ และ $Sig = 0.00$ (2-tailed) แต่เมื่อทดสอบทางเดียว ค่า $Sig = 0.000/2 = 0.000$ (1-tailed)

ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ก่อนและหลังการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นในการอภิปรายดังรายละเอียดต่อไปนี้ ก่อนการดำเนินการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษค่อนข้างน้อย เนื่องจากการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาขาดความต่อเนื่อง เพราะนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา และนักศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นฐานการศึกษาจากการศึกษานอกโรงเรียน นอกจากนี้นักศึกษาต้องทำงานทำให้ขาดการทบทวนและฝึกฝนทักษะภาษา รวมถึงรายวิชาอื่น ๆ อย่างไรก็ตามนักศึกษาที่มีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองด้านภาษาเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ

การเลือกเนื้อหา จึงคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพด้านการบริการโรงแรมและที่พัก โดยมีการสอบถามเนื้อหาที่จำเป็นในการปฏิบัติงานโรงแรมจากผู้ประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก เรียงลำดับความยากง่าย และให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับงานด้านการโรงแรม

ในระหว่างการดำเนินการวิจัยพบว่า ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำให้ข้อมูลทางด้านเนื้อหา กำกับติดตาม ให้คำแนะนำการดำเนินกิจกรรม นวัตกรรมที่ใช้มีส่วนช่วยในการดึงดูดความสนใจ เอื้อประโยชน์ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สื่อคอมพิวเตอร์เอื้อประโยชน์ในการเรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษทำให้ผู้สอนรู้พัฒนาการของนักศึกษา แสดงถึงความเข้าใจหรือความไม่เข้าใจในเนื้อหาที่กำหนดให้เรียน นักศึกษาได้รู้ความสามารถของตนเอง และสามารถทบทวนเนื้อหาจากการทำแบบฝึกทักษะ กิจกรรมที่เน้นทักษะการฟังและการพูด สนับสนุนให้เกิดความกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเองในการโต้ตอบ และการแสดงความคิดเห็น

นอกจากนี้ การให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จากสถานประกอบการจริงทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ ในสถานการณ์จริง

อย่างไรก็ตามในการดำเนินการวิจัยพบปัญหาจากสภาพแวดล้อมในการเรียนซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ เช่น การไม่มีห้องเรียนประจำ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสาร 6 ประการของ นูแนน (Nunan, 1989, อ้างถึงใน รพีพรรณ สุฐาปณกุล และวิสาข์ จิตวิตร์, 2559) ได้ เป้าหมายตัวบ่อนทางภาษา กิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่อนทางภาษา บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน และการจัดสภาพชั้นเรียน ซึ่งหากองค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

หลังการดำเนินการวิจัย พบว่าผู้เรียนมีความรู้และความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น เนื่องจาก ประการแรกการจัดการอบรมมีนวัตกรรม การสอน และรูปแบบกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการสาขาการบริการโรงแรมและที่พัก ประการที่สอง ในการจัดการอบรมมีการกำหนดองค์ประกอบเพื่อให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับ

การปฏิบัติงานด้านการโรงแรม มีสื่อการสอนที่ผู้เรียนสามารถสังเกตเห็นและใช้ได้ มีกิจกรรมหรือสิ่งที่ผู้เรียนและผู้สอนต้องใช้ทักษะภาษาอังกฤษในการสื่อสาร รวมทั้งมีการจัดประสบการณ์ในการทำงานด้านการโรงแรมในสถานประกอบการจริง

จากการผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพคู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พักในประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน” ได้สร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน คู่มือประกอบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คู่มือแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ และแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ

ในการสร้างนวัตกรรมมีการรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามและการสัมภาษณ์ ผู้ประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก เพื่อให้ได้ประเด็นในการสร้างเนื้อหาที่จำเป็นในการจัดอบรมให้ความรู้ภาษาอังกฤษแก่นักศึกษา หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมอาทิ การวิเคราะห์ค่า Index of Objective Congruence (IOC) ของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน คู่มือประกอบการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คู่มือแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ และแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ พบว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้ในการประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก และมีการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมโดยใช้เกณฑ์ E1/E2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้คือ E1/E2 เท่ากับ 60/60 เนื่องจากข้อจำกัดของผู้เรียน ได้แก่ สมรรถภาพของผู้เรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะภาษาอังกฤษค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตามเมื่อทดสอบประสิทธิภาพของนวัตกรรม (E1/E2) พบว่าค่าประสิทธิภาพของนวัตกรรม เท่ากับ 87.0/49.67

ค่าประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่จัดไว้จากการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมการเรียนระหว่างเรียน E1 เท่ากับ 87.0 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (60/60) เป็นผลมาจากการสอนที่ใช้คู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเน้นการฝึกใช้ภาษาโดยการจัดกิจกรรมคู่ และกิจกรรมกลุ่ม ทำให้การทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมการเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม สนุกกับการเรียนการทำกิจกรรม นอกจากนี้ กิจกรรมการใช้ภาษามีลักษณะเหมือนการสื่อสารภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ ด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก

ในขณะที่ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอน) คิดเป็นอัตราส่วนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน E2 เท่ากับ 49.67 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (60/60) น่าจะเป็นผลมาจากหลายปัจจัย ประการแรก ช่วงเวลาในการจัดอบรมมีระยะเวลาจำกัด แม้จะใช้จำนวนชั่วโมงในการอบรมมากคือ 25 ชั่วโมง แต่ก็จัดอบรมในระยะเวลา 5 วัน ซึ่งอาจส่งผลต่อความรู้ความจำ และความเข้าใจของนักศึกษา ประการที่สอง ความรู้เดิมของนักศึกษาน้อย จะเห็นได้จากการที่มีนักศึกษาที่มีผลการทดสอบก่อนเรียนมีผลคะแนนมากกว่าครึ่งเพียง 3 คนเท่านั้น ผลคะแนนต่ำที่สุดคือ 6 คะแนนจากคะแนนเต็ม 40 ส่วนผลการทดสอบหลังเรียนนักศึกษาร้อยละ 90 มีผลคะแนนเพิ่มขึ้น นักศึกษาร้อยละ 10 มีผลคะแนนเท่าเดิม โดยไม่มีนักศึกษา

ที่มีผลการทดสอบหลังเรียนลดลง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อหาค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E2 เท่ากับ 49.67 ซึ่งแสดง ผลที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลจากการวิจัยสามารถเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานด้านอุตสาหกรรมบริการ สาขาการบริการโรงแรมและที่พักในประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน ผลการทำแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยมากกว่าผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) มีค่าเฉลี่ย 13.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.06 ผลการทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) มีค่าเฉลี่ย 19.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.40 ซึ่งนักเรียนทุกคนมีผลการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้น โดยที่นักศึกษาร้อยละ 90 มีผลคะแนนเพิ่มขึ้น นักศึกษาร้อยละ 10 มีผลคะแนนเท่าเดิม และไม่มีนักศึกษาที่มีผลการทดสอบหลังเรียนลดลง

จากผลการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ ประการแรก การใช้คู่มือและนวัตกรรมภาษาอังกฤษ ที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีขั้นตอนการสอนจำนวน 3 ขั้นตอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกฝนทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษ ขั้นตอนในขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไป ขั้นการปฏิบัติ (Practice) นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่จะพึงเรียนรู้ใหม่จากการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกควบคุมหรือชี้นำ (Controlled Practice/Directed Activities) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก ไปสู่การฝึกที่แบบค่อย ๆ ปล่อยให้ทำเองมากขึ้น ในการฝึกนั้น ครูจะเริ่มการฝึกปากเปล่า (Oral) ซึ่งเป็นการพูดแบบง่าย ๆ ก่อน จนได้รูปแบบภาษา แล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์ที่ล้วนแต่สร้างขึ้นภายในห้องเรียนทั้งนั้น เพื่อฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามบทเรียน นอกจากนี้ควรมีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนควบคู่ไปด้วย ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) เป็นการฝึกใช้ภาษานอกชั้นเรียน

ประการที่สอง การใช้คู่มือและนวัตกรรม ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คู่มือประกอบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ และคู่มือแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เป็นส่วนช่วยเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้เข้าใจ สนับสนุนการเรียนรู้ เกิดการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) นอกจากนี้กิจกรรมที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) (ทิตนา แหมมณี, 2548)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา และวางแผนการจัดการศึกษาภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนที่มีความรู้และทักษะภาษาอังกฤษค่อนข้างน้อย โดยประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบท เพื่อให้สามารถต่อยอดในการประกอบอาชีพ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา

2. การกำกับติดตามจากผู้บริหารสถานศึกษา และฝ่ายวิชาการมีส่วนทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ เช่น การกำกับดูแลความต่อเนื่องเนื้อหาในการเรียนภาษาอังกฤษ และการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

3. ผู้เรียนมีพื้นฐานความเข้าใจภาษาอังกฤษน้อย จำเป็นต้องมีการฝึกฝนซ้ำ ๆ เพื่อให้เกิดทักษะภาษาอังกฤษ

4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อ และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเห็นภาพการทำงานชัดเจนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีความเข้าใจในเรื่องของการประกอบอาชีพด้านการโรงแรมและที่พัก และการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานด้านการโรงแรมค่อนข้างจำกัด จึงควรมีการเพิ่มเนื้อหาและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการโรงแรม เช่น ประเภทของห้องพัก และประเภทของอาหาร

2. การสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่องจะช่วยสร้างประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษ และเพิ่มทักษะในการสื่อสาร

เอกสารอ้างอิง

ชลิต แซ่ทอง. (ม.ป.ป.). *สื่อเอกสารประกอบการบรรยายสื่อการเรียนการสอน*. [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2520). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 5(1), 7-20.

ถวัลย์ มาศจรัส และธณมณ สมชนะ. (2556). แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: ธารอักษร

ทิตนา แหมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รพีพรรณ สุฐานปัญญา และวิสาข์ จิตวิตร. (2559). การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเทคนิค โดยวิธีการสอนที่เน้นภาระงานและโครงการเพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 8(1), 167-182.

โสภณา บัวศรี. (2562). การใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติเพื่อพัฒนาความรู้คำศัพท์และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 14(3), 358-366.

อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ. (2555). *เทลิยวหลังแลหน้าการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง.

Association of Southeast Asian Nations. (ม.ป.ป.). *THE ASEAN CHARTER กฎบัตรอาเซียน*. กรมอาเซียน: กระทรวงการต่างประเทศ.

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Faculty of Humanities and Social Sciences Nakhon Sawan Rajabhat University

“ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน
สู่การพัฒนาชาติ ด้วยศาสตร์และศิลป์
ธำรงภูมิปัญญาแห่งแผ่นดินพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ”